

- hvert 3. år. Omvurdering foretages tillige, når jord i overensstemmelse med de i pkt. 7 nævnte planbeslutninger overgår til anden anvendelse, f. eks. landbrugsjord til anvendelse som byggegrunde.
6. Reformens indtægter og udgifter registreres på et særligt afsnit i finansministeriets budget. Et kommende overskud bruges til nedsættelse af indkomstskatten til staten i form af et for alle borgere lige stort fradrag i skatten. For børn, der ikke er selvstændigt skatteansatte, ydes fradraget til den eller dem, der har forsørgerpligten.

7. Jordens brug og samfundets udvikling må fremdeles ske inden for rammerne af en landsplan samt regionale og kommunale planbeslutninger, der tilgodeser befolkningens almene krav på gode miljøer at bo og arbejde i, tilstrækkelige trafikale forbindelser, rekreative områder med offentlig adgang og fredede arealer til sikring af plante- og dyrelivet.

For dokumenteret værdiforringelse af formuegoder og driftstab som følge af sådanne beslutninger ydes fuld erstatning, herunder godtgørelse for eventuelle omkostninger til flytning og nyetablering.

Bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger.

Prisudviklingen på Danmarks jord op igennem 60erne og begyndelsen af 70erne har skabt en voksende forståelse for, at en jordreform er nødvendig. Handelsværdien af Danmarks jord er ved de offentlige vurderinger fra 1960 til 1973 opgjort således: (Beløbene anført i mill. kr.)

	Landbrugs- jord	Anden jord	I alt
1960	5.812	11.363	17.175
1965	9.253	31.825	41.078
1969	12.646	54.725	67.371
1973	21.059	82.425	103.484

Totalt har der således været tale om en 6-dobling af værdien på den samme mængde jord. Men værdistigningen er ikke sket ensartet på al jord. I byudviklingsområderne og i områder, der efterspørges til rekreative formål, har værdistigningerne været særlig store og givet anledning til en kraftig spekulation, der i sig selv har ført til en yderligere værdioppustning, der igen har smittet af på jordarealer, der allerede tidligere var blevet „taget ind“ til mere intensiv udnyttelse (boligbyggeri, industriområder, sommerhusområder m. m.). Prisudviklingen på jord, der fortsat alene vil kunne anvendes som landbrugsjord, har i perioden i hovedsagen fulgt konjunkturerne for landbrugsproduktionen og de forventede udsving heri.

Jorden er en naturgiven forudsætning for al menneskelig eksistens og produktion. Dens mængde er konstant og kan ikke forøges til imødekommelse af en stigende efterspørgsel, således som det er tilfældet, når efterspørgslen stiger på producerbare produktionsfaktorer. En stigende efterspørgsel efter

jord må derfor nødvendigvis følges af en stigning i prisen for jordens brug. Den omstændighed, at jorden er naturgiven, rejser såvel ud fra et etisk som ud fra et socialt synspunkt spørgsmålet om fordelingen af værdistigningerne på jorden.

Som helhed bliver Danmark ikke rigere, fordi Danmarks jord stiger i værdi. Men de, der ejer jorden bliver rigere (og nogle af dem endog særdeles meget rigere), medens de, der må betale for at bruge jorden, bliver tilsvarende fattigere. Alle reale værdier skabes ved et produktivt samspil mellem arbejde og kapitalindsats, og jordens værdistigning er således udtryk for en omfordeling af værdier fra dem, der skaber værdierne ved arbejds- og kapitalindsats, til dem, der alene ejer jorden. Hverken ud fra noget etisk, ejendomsretligt eller socialt synspunkt lader denne omfordeling sig forsvare.

Når værdistigningerne på Danmarks jord siden 1960 både forholdsmæssigt og absolut har været så bemærkelsesværdigt store, er forklaringen først og fremmest, at der i denne periode har været en meget betydelig produktionsstigning (velstandsfremgang), hvoraf altså en væsentlig del under de hidtil gældende vilkår for jordbesiddelse i Danmark gennem markedsmekanismen har kunnet omfordeles fra de værdiskabende arbejdere og kapitalejere til jord-ejerne. Den almindelige inflationære udvikling, kapløbet mellem lønninger og priser, har uden tvivl forstærket jordværdistigningerne derved, at forringelsen af pengeværdierne har stimuleret efterspørgslen efter „værdisikret“ jord. Omvendt indgår jordens brug jo som en ikke uvæsentlig produktionsomkostning, og det lader sig derfor næppe afvise, at den mere spekulationsbestemte værdioppustning af jorden tillige udgør en selvstændigt medvirkende årsag til inflationen.